

مدرس:

خلیل عقیلی فرج

k.aghili.f@chmail.ir

دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم

دانشکده علوم قرآنی ملایر

روش تحقیق در قرآن کریم

جلسه سوم

اجتناب از پژوهش موضوع محور

الإمامُ عليٌّ عليه السلام :

الأدبُ كمالُ الرَّجُلِ .

میزان الحکمه / ج ۱ / ح ۳۲۴

✓ تفاوت اطلاعات و داده

✓ ویژگی های اطلاعاتی که شایستگی حضور در پژوهش را دارند چیست؟

۱- مرتبط بودن با مسأله پژوهش

۲- کافی و کامل بودن اطلاعات در اثبات ادعای پژوهش

۳- صادق بودن اطلاعات ← اطلاعات بدیهی، مستدل یا مستند باشد

۴- دقیق بودن اطلاعات ← خالی از ابهام باشد

۵- نو و به روز بودن ← جست و جوی دقیق در پیشینه پژوهش

۶- انسجام مجموع اطلاعات بدست آمده

□ چند آفت مهم در فرایند پژوهش

۱- عدم توانایی در کشف ارتباط بین اطلاعات و پژوهش

◀ این توانایی هنری که با دانش، تمرین و مهارت پژوهشی

□ چند آفت مهم در فرایند پژوهش

۲- نبود داده ها خود نوعی از اطلاعات است.

◀ ممکن است پژوهشگری که مهارت کافی ندارد از نبود داده ها بی تفاوت عبور کند.

□ چند آفت مهم در فرایند پژوهش

۳- موضوع محور شدن پژوهش

◀ انتخاب یک **موضوع کلی** و پرداختن به هر بحث پیرامون موضوع، مفاهیم، مقدمات،

حواشی، مصادق، همسایه ها و ... ← خطای پژوهشی

◀ نتیجه این روش، پژوهشی گسترده و سطحی است که به **حل مسأله** نمی پردازد.

علیکم بالمتون لا بالحواشی

□ چند آفت مهم در فرایند پژوهش

۳- موضوع محور شدن پژوهش

◀ مراحل پژوهش :

رو برو شدن با **مشکل** ← تبدیل مشکل به **مسأله** ← بیان یک پاسخ حسی (**فرضیه**)

← دفاع از فرضیه (به آزمون گذاشتن فرضیه) ← دستیابی به **نظریه**

عملکرد موضوع محور ، عامل بی ثمر بودن پژوهش های مختلف

□ چگونه می توان مسأله پژوهش را انتخاب کرد

• مقدمه: تفاوت عنوان پژوهش و موضوع محور بودن پژوهش

← عنوان پژوهش باید اشاره کننده به مسأله باشد

□ چگونه می توان مسأله پژوهش را انتخاب کرد

- ۱- واضح و متمایز باشد
- ۲- درست و معنادار باشد
- ۳- قابل تحقیق باشد
- ۴- پرهیز از جامع گرایی و وسیع شدن پژوهش
- ۵- متناسب با توان محقق باشد
- ۶- داشتن اولویت و توجیه عملیاتی

□ چند آفت مهم در فرایند پژوهش

۴- مسأله پنداری مبانی

◀ تعریف مبانی: مفاهیم اساسی مهم که فرضیه تحقیق مبتنی بر این مبانی است.

مثال: بررسی مفهوم «ولایت» و «فقه» در پژوهش «جایگاه ولایت فقیه در روایات»

❖ جایگاه مبانی در پژوهش: **پیش فرض های تحقیق**

مثال: بیان فرض های خود از علم و حواشی آن در موضوع «امکان علم یافتن به خداوند»

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

ومن الله التوفيق
Draghili.blog.ir

